

Bemærkninger - Socialudvalget

Voksenspecialenheden

Samlet nettobudget for området: 362,7 mio.kr.

Budgetgrundlag

Budgettet består af et rammebudget. Forudsætninger for budgettet er udarbejdet på baggrund af budgetoverslag for 2026, og pris- og lønfremskrevet i forhold til KL's vejledning.

Beskrivelse af området

Voksenspecialområdet har som udgangspunkt målgruppen af borgere i alderen 18 år og opefter.

Voksenspecialenheden har ansvaret for at medvirke til at skabe bedre sammenhæng og koordination i sagsbehandlingen i forhold til personer med handicap, sindslidende og udsatte borgere i Kalundborg Kommune. Dette gøres ved at sikre, at økonomi, kvalitet, faglighed styring og udvikling af kommunens indsats på voksenspecialområdet sker balanceret i forhold til de til enhver tid rådige ressourcer og gældende lovgivning.

Der vil ligge en faglig vurdering til grund for, om borgeren tilhører den målgruppe, der kan bevilges ydelser, som altid tager udgangspunkt i borgerens oplevelser af egen funktionsevne og ud fra princippet om mindst mulig indgriben. Det vil sige at man som udgangspunkt hjælper og støtter i eget miljø, med inddragelse af de ressourcer, der er til stede i familien, det øvrige private netværk, samt i det generelle forebyggende system.

Voksenspecialenheden er myndighedsudøver på voksenspecialområdet og varetager visitations- og bestiller/indkøbsfunktionen i forhold til kommunes egne tilbud (udførerenheder) samt tilbud fra andre aktører – herunder andre kommuner og private tilbud.

Udvikling og udfordringer

Den økonomiske udvikling indenfor det specialiserede voksensocialområde udfordres fortsat af stigende udgifter, både på landsplan og i Kalundborg Kommune.

Det samlede antal helårspersoner er let stigende, men området er særligt præget af at målgrupperne indenfor det specialiserede voksensocialområde bliver stadigt mere komplekse og i kombination med at borgere bliver ældre, stiger antallet af borgere primært i de længerevarende botilbud. Det betyder at de samlede udgifterne fortsat er stigende.

Der arbejdes aktivt i Voksenspecialenheden med forskellige tiltag, både i forhold til forskellige tilbud, men også i forhold til forhandlingsmuligheder og/eller forløbsstøtte (et sigte imod at f.eks. et midlertidigt botilbud skal have et helt konkret formål og tidsafgrænsning). Samtidig arbejdes der i KKR-regi med en belysning af den samlede tilbudsvifte i rammeaftalens regi.

Aftale om langsigtet og bæredygtig faglig og økonomisk udvikling

Regeringen indgik i maj 2024 rammeaftale med forskellige partier i Folketinget om en langsigtet og bæredygtig faglig og økonomisk udvikling af handicapområdet. Aftalen har i skrivende stund ikke udmøntet tiltag, som får nævneværdig direkte økonomisk betydning for økonomien i 2026, men fra kommende folketingsår, arbejdes der videre med de 12 hovedemner, som aftalen indeholder. Initiativerne spænder over nytænkning af servicelovens bestemmelser indenfor handicapområdet, til krav om data og takstmodeller. Effekten må vurderes løbende fra år til år, netop fordi initiativerne vil blive vedtaget og igangsat på forskellige tidshorisonter og med meget forskellige forberedelsesarbejder overordnet set.

Aftalen suppleres af Ekspertudvalget på socialområdetets anbefalinger og delaftalen på det specialiserede socialområde, som blev indgået i forbindelse med forhandlingerne om kommunernes økonomi mellem Regeringen og KL for 2025.

Som led i de aftaler, anbefalinger og forhandlinger, er der på nuværende tidspunkt vedtaget, eller indgået aftaler om 4 tiltag:

- Mere risikobaseret socialtilsyn – en effektivisering af socialtilsynene, med en kalkuleret reduktion i udgifterne. Det forventes at tiltaget bremser den akkumulerende udgiftsvækst, som var en konsekvens af socialtilsynenes hidtidige anbefalinger og kvalitetsmodeller.
- Merudgiftsydelse bliver til kompensationsydelse. Regelsættet bliver forenklet og der skal bruges færre ressourcer på sagsbehandlingen. Lovens ikrafttrædelse er pr. 1. september 2025 og med en overgangsperiode på 2 år.
- Beløbsgrænse for alternative tilbud. Fra 1. juli 2025 til udgangen af 2027 fastsættes meromkostninger, i forbindelse med borgers frie valg af længerevarende botilbud til 10%, hvorefter de bortfalder helt med en ny takstmodel.
- Tidsgrense på 3 måneder for at efterlevende kan forblive i længerevarende botilbud, hvis de ikke selv er i målgruppe for et længerevarende botilbud. Kalundborg Kommune har ikke gifte borgere i botilbud, hvor den ene ægtefælle ikke er i målgruppen.

Reformer og aftaler

De reformer og aftaler som vil få indflydelse på økonomien i det specialiserede voksensocialområde, behandles særskilt og løbende, efterhånden som de bliver så konkrete at der kan gives et bud på de økonomiske konsekvenser.

Her skal blot nævnes de aftaler og reformer, udover aftalen om bæredygtig faglig og økonomisk udvikling, som er igangsat.

10 års planen for psykiatrien.

Planen har nu sin endelige form og lægger op til en række initiativer, som på sigt bør få en økonomisk effekt i Voksenspecialenhedens regi. Dels er der initiativer i forhold til tidlig indsats og forebyggelse, som vil have en effekt på den lange bane, dels initiativer direkte målrettet nogle af de borgere, som findes i Voksenspecialenhedens regi, i form af mere helhedsorienterede indsatser og sammenhæng i forløb, blandt andet i en styrkelse af socialpsykiatri og etablering af akutpladser.

Værdighedsreformen

Reformen er vedtaget i maj 2025 og konkretiserer elementer af 10-årsplanen for psykiatrien. Den indeholder initiativer som skal hjælpe og tilgodese særligt udsatte borgere. Den umiddelbare vurdering fra Regeringens side er, at det drejer sig om ca. 12.000 borgere på landsplan, dog med forbehold.

Reformen lægger op til mere helhedsorienterede tilbud i forhold til misbrugsbehandling, støtte, socialrådgivning, beskæftigelsestiltag, sundhedsydelser m.v. i form af tilbuddet Gadens Huse i større byer, eller mobile enheder i mindre byer. Med en treårig forsøgsordning vil Gadens Huse og de mobile enheder kunne iværksætte en række sociale indsatser efter serviceloven. Det betyder myndighedsdelen ikke nødvendigvis ligger i Voksenspecialenheden. Det kan udfordre den økonomiske styring.

Derudover omfatter reformen ændringer i abstinens- og misbrugsbehandling, sociale akuttillbud og afklaringspladser i socialpsykiatrien, styrkelse af det tilbud Kalundborg Kommune har i

Gadeteamet og særlige plejehjemspladser for udsatte ældre. Alt sammen initiativer som vil få en direkte økonomisk betydning.

Rammeaftale for Region Sjælland

For at styrke markedspositionen og forsyningen af tilbud for medlemskommunerne, er der indgået aftaler om fælles principper og tilgange til sagsbehandling, takststruktur (internt som eksternt), kontrakter og afsøgningen af tilbud internt i Regionen. De principper og tilgange vil også få en betydning for forhandlinger med private leverandører, i og med at det vil betyde, at de private leverandører, som presser kommunerne individuelt, nu skal forholde sig til en samment slutning. Det vil alt andet lige være sværere at presse 17 kommuner frem for en.

Socialtandplejen - Tandplejen

Samlet nettobudget for området: 0,7 kr.

Budgetgrundlag

Budgettet består af et rammebudget. Forudsætninger for budgettet er udarbejdet på baggrund af budgetoverslag for 2026, og pris- og lønfremskrevet i forhold til KL's vejledning.

Beskrivelse af området

Kalundborg kommunen skal tilbyde gratis akut smertelindrende og funktionsopbyggende tandpleje til borgere med særlige sociale problemer.

Målgruppen for Socialtandplejen er de mest socialt udsatte borgere og primært borgere med særlige sociale problemer i form af gadehjælp, samt borgere der kan benytte herberger, varmestuer, væresteder på grund af hjemløshed, herunder borgere som ikke kan opholde sig i egen bolig, jf. servicelovens §104 og §110.

Forudsætningen og Visitationskriterierne for at modtage tilbuddet om Socialtandpleje, er at borgeren er i målgruppen, som ikke kan benytte de eksisterende tandplejetilbud som Omsorgstandpleje, og Specialtandplejen og praksistandplejen. Borgeren skal ud fra en faglig vurdering af en tandlæge have et konkret behandlingsbehov. Visitationen til Socialtandplejen i Kalundborg Kommune sker i et samarbejde mellem Det specialiserede voksensocialområde og Kalundborg Tandpleje.

Tandplejen har en målsætning om at udbrede kendskabet til ordningen om socialtandpleje, så en større del af borgere i Kalundborg Kommune, der måtte være i målgruppen, kan blive omfattet af ordningen.

Esbernhus

Samlet nettobudget for området: 0 kr. Bruttobudget (19,6 mio. kr.)

Budgetgrundlag

Området er takstfinansieret og styres efter BUM modellen (Bestiller-udfører-modtageren). Forudsætninger for budgettet er udarbejdet på baggrund af budgetoverslag for 2026, og pris- og lønfremskrevet i forhold til KL's vejledning.

Beskrivelse af området

Esbernhus er et botilbud for voksne borgere med psykiske udfordringer. Der er mulighed for borgerne at bo i et beskyttet miljø, få struktur på deres hverdag, udvikle færdigheder og lægge planer for fremtiden. Esbernhus tilbyder derudover §103 Beskyttet beskæftigelse og §104 Aktivitets- og samværstilbud.

Esbernhus består af uddannet personale som er social- og sundhedsassistenter, sygeplejersker, plejere, sygehjælpere, omsorgsmedhjælpere, husassistenter, kostfaglig leder, ernæringsassistenter, pedel og sekretær.

Esbernhus er en selvejende institution som har driftsoverenskomst med Kalundborg Kommune.

Kalundborg Krisecenter

Samlet nettobudget for området: 0 kr. Bruttobudget (5,1 mio.kr)

Budgetgrundlag

Området er takstfinansieret og styres efter BUM modellen (Bestiller-udføreren-modtageren). Forudsætninger for budgettet er udarbejdet på baggrund af budgetoverslag for 2026, og pris- og lønfremskrevet i forhold til KL's vejledning.

Beskrivelse af området

Kalundborg Krisecenter er et landsdækkende midlertidigt botilbud til voldsramte kvinder og deres børn, hvor der tilbydes ophold i en kortere eller længere periode. Krisecentret tilbyder akut beskyttelse, krisehjælp, rådgivning og socialfaglig behandling. En uddannet personalegruppe varetager den socialfaglige del af tilbuddet, og frivillige medarbejdere supplerer personalegruppen ved at deltage i støttende tiltag for kvinder og børn.

Kalundborg Krisecentret er en selvejende institution som har driftsoverenskomst med Kalundborg Kommune.

Det Sociale Voksenområde Center 2

Samlet nettobudget for området: 22,1 mio. kr. Bruttobudget (100,0 mio. kr.)

Budgetgrundlag

Budgettet er en kombination af et rammebudget og takstfinansieret budget som styres efter BUM modellen (Bestiller-udføreren-modtageren). Forudsætninger for budgettet er udarbejdet på baggrund af budgetoverslag for 2026, og pris- og lønfremskrevet i forhold til KL's vejledning.

Beskrivelse af området

Det Sociale Voksenområde Center 2 består i 2026 af opsøgende gadeteam, hjemløseindsats, væresteder, Det sociale Medborgerhus, visiteret støtte og socialvejledning, rusmiddelbehandling, botræning og botilbud. De respektive tilbud og indsatser er placeret geografisk rundt om i Kalundborg Kommune.

Center 2 yder forebyggende og specialiserede støtte- og behandlingsindsatser til borgere i ud-sathed, med psykisk sårbarhed samt psykiatriske, sociale, kognitive/socialkognitive, rusmiddelrelaterede og andre tilstødende udfordringer.

Udvikling og udfordringer

Center 2

Samlet set forventer Center 2 at være udfordret på økonomien. Der er nogle underliggende og lokale forskelle på, hvordan de respektive tilbud og indsatser er hhv. økonomisk udfordret og bæredygtige.

Hyldens Kvarter

Tilbuddet som både består af både længerevarende botilbudspladser efter ABL §105 og midlertidige pladser efter SEL §107. Tilbuddet har tidligere været udfordret i forhold til belægning, og hvis denne udvikling fortsætter i 2026, vil dette have indvirkning på den samlede økonomi i Center 2.

Rusmiddelområdet

På Rusmiddelområdet, som er rammefinansieret, er der ifølge lovgivningen frit valg af og behandlingsgaranti i henholdsvis alkohol- og stofbehandlingen. Det medfører, at rusmiddelområdets budget og økonomi derfor er styret dels af antal henvendelser til eget kommunalt tilbud og af antal henvendelser hos andre kommuner og eksterne private leverandører. Budgettet er bl.a. på baggrund af dette udfordret, da efterspørgslen på behandling er stor.

Budgettet på rusmiddelområdet har i de seneste år været under pres, og det forventes også i 2026. Herudover er området reduceret som følge af DUT princippet med ca. 1,1 mio. kr. i 2026, stigende til ca. 1,4 mio. kr. i 2027 og frem i forbindelse med etablering af et dobbeltdiagnosetilbud i regionen, hvor opgaven for de mest udfordrede borgere i denne målgruppe skal overgå til regionen. Det svarer til en reduktion af rusmiddelområdets budget på ca. 17%, hvilket forventes markant at påvirke såvel kapaciteten, kvaliteten som fleksibiliteten i forhold til den øvrige målgruppe af dobbeltbelastede borgere (psykiske udfordringer + misbrug) som den samlede præmis for at løse den øvrige opgave med misbrugsbehandling i kommunen. Samtidig er der opmærksomhed på, at det estimerede opgavebortfald ift. de mest udfordrede borgere med dobbeltdiagnose forventeligt, ikke reelt vil svare 1:1 til den økonomiske DUT-reduktion, da de mest udfordrede borgere bl.a. vil have svært ved, at nærheden til deres rusmiddelbehandlingstilbud forsvinder, som de kender den.

Rusmiddelområdet har i de senere år modtaget tilskud fra projekt "Styrket alkoholbehandling" til en del af døgnbehandlingerne på alkoholsiden. Disse tilskud bortfalder i 2026 og der forventes derfor øget forbrug på disse døgnbehandling.

Hjemløseområdet

Antallet af hjemløse i kommunen er steget markant i de senere år. I forlængelse af hjemløse-reform og i forlængelse af Task Force-forløbet i kommunen med Social- og Boligstyrelsen, skal Housing First indsatserne, organiseringen og sagsbehandlingen i kommunen styrkes og udvikles.

Center 2 har indledende og afstemt med VSE etableret et mindre Housing First-team, som arbejder med målrettet støtte til borgere i aktuel og potentiel hjemløshed, etableringen af dette team, og indsatsen er og har været mere udgiftsdrivende end indtægtsgrundlaget. Teamet har også etableret Rynkevangen 14A med værelser til borgere i hjemløshed i processen. Samlet skal indsatsen gerne føre til færre borgere i hjemløshed i kommunen, herunder på forsorgshjem, og derved bidrage til at nedbringe udgifterne på voksensocialområdet og arbejdsmarkedsområdet.

Det Sociale Voksenområde Center 1

Samlet nettobudget for området: 0,01 kr. Bruttobudget (160,1 mio. kr.)

Budgetgrundlag

Budgettet er en kombination af et rammebudget og takstfinansieret som styres efter BUM modellen (Bestiller-udføreren-modtageren). Forudsætninger for budgettet er udarbejdet på baggrund af budgetoverslag for 2026, og pris- og lønfremskrevet i forhold til KL's vejledning.

Beskrivelse af området

Det Sociale Voksenområde Center 1 tilbyder socialpædagogisk støtte, pleje og omsorg til borgere med nedsat fysisk og psykisk funktionsnedsættelse.

Tilbuddene i Center 1 består af samværs –og aktivitetstilbud, beskyttet beskæftigelse, midlertidige botilbud og længerevarende botilbud, som er placeret geografisk i hele Kalundborg Kommune.

I Center 1 har medarbejderne, borgerne og samarbejdet med borgeren i fokus. Dette betyder i praksis en helhedsorienteret, anerkendende og imødekommende indsats, hvor den pædagogiske støtte tager udgangspunkt i den rehabiliterende/habiliterende tilgang og hvor den enkelte borgers oplevelse, håb, ønsker og drømme er det centrale omdrejningspunkt. Således arbejdes med anerkendelse, respekt og fokus på borgerens ret til selv- og medbestemmelse med henblik på at borgeren får et meningsfyldt liv, med høj grad af livskvalitet og mestring, selv med de begrænsninger/udfordringer borgeren evt. måtte have.

Udvikling og udfordringer

Center 1 repræsenterer en fornuftig og bæredygtig organisation.

Sammenholdt med de rekrutteringsvanskeligheder der fortsat ses på området, arbejdes der målrettet med, at alle enheder er økonomisk bæredygtige i sig selv, herunder strategiske og økonomiske normerings- og kapacitetstilpasninger på de enkelte enheder.

Der arbejdes målrettet og strategisk med fastholdelse og rekruttering, også i de kommende år. Indsatsen er målrettet, så mange af centerets ufaglærte uddannes under en model tilpasset Center 1's målgruppe. I 2024 blev 25 uddannet, pt. er der 20 ufaglærte afsted på uddannelse, og i 2026 forventes at yderligere 25 uddannes.

Der tilbydes uddannelse til de vikarer, der er ansat i vikariatene samt til de ufaglærte der måtte blive rekrutteret til ledige stillinger. Der ansættes i samarbejde med de faglige organisationer og jobcenteret ledige, som på sigt tilbydes uddannelse i centeret, med henblik på ansættelse og fastholdelse.

Der arbejdes på etablering af en mere specialiseret MERIT – pædagoguddannelse i et tværkommunalt/regionalt samarbejde, samt i samarbejde med Socialpædagogernes Landsforbund – kreds Midtsjælland.

Det igangværende arbejde i dagbeskæftigelsen og i den beskyttede beskæftigelse, med etablering af nye og mindre tilbud, der på sigt skal kobles op på det ordinære arbejdsmarked, forventes at blive udbygget yderligere i de kommende år.

Baggrunden herfor er et fagligt værdisæt, hvor borgerne kan inspireres, støttes og udvikles i samspil med det ordinære arbejdsmarked og civilsamfundet, på en sådan måde at betingelserne for udvikling og livskvalitet forbedres. Der er nedsat en bred projektgruppe på tværs af hele dagbeskæftigelsesområdet samt etableret en følgegruppe blandt pårørende fra dagbeskæftigelsen.

Borgergruppen i Center 1 er meget kompleks og forskellig, og der forventes mere supervision og en transformation af organisationen til at kunne varetage og udvikle opgaveløsningen med endnu højere og bredere faglighed. Dette omhandler både medarbejder- og lederniveau.

Der arbejdes både nu og i fremtiden med etablering af en fast række kurser, hvor medarbejderne tilbydes specialiseret viden om de komplekse problemstillinger de møder i deres hverdag. Disse kursusrækker forventes at fortsættes i årene fremover som et stationær tilbud til medarbejderne i Center 1.

De tiltag der i de seneste år har været iværksat for at nedbringe sygefraværet, ser nu til at have en positiv effekt, og fraværet er for nedadgående. Der vil dog fortsat være fokus på en målrettet indsats for at bibeholde sygefraværet på et acceptabelt niveau.